

OPDAG NYE SMARTE GENVEJE:

Få glæde af pc'ens glemte taster

Nogle taster på dit tastatur er så ofte i brug, at bogstaverne med tiden slides helt væk, mens andre er helt uberørte. Her får du inspiration til at bruge seks ofte oversete taster.

Journalist
Henning Rasmussen

Hvis bogstaverne på dit tastatur er trykt på, vil du måske bemærke, at nogle bogstaver er mere slidte end andre. På mit eget tastatur er tasterne E, R, S og D næsten helt sorte, fordi de trykte bogstaver er slidt væk.

Det passer fint sammen med Dansk Sprognævn's opgørelse, hvor det fremgår, at de mest brugte bogstaver i det danske sprog er e, r, n, t og d, mens de sjældneste bogstaver på dansk er q, w, x og z. Disse taster er da også så gode som nye på mit tastatur, men derudover findes der taster, som aldrig nogensinde er i brug.

Det er taster, der engang i pc'ens tidlige barndom havde en stor betydning, men som i dag har mistet deres relevans. Af uvisse grunde har tastatur- og pc-producenterne dog alligevel holdt fast i disse taster, selv om de stort set er ubrugte.

Levn fra de første IBM-pc'er

Det er fx tilfældet med tasten Scroll Lock, som sikkert også lever en stille tilværelse på dit tastatur, hvis du har den. Tasten var med på de første IBM-pc'er, og det skyldtes, at computerne dengang havde meget små skærme med tilsvarende lav billedopløsning.

Når man fx arbejdede i et regneark eller i et dokument, styrede piletasterne musemarkøren, så man kunne komme ned i et dokument eller til slutningen af en sætning. Men ved at trykke på Scroll Lock låste man en rullefunktion fast, så piletasterne i stedet kunne bruges til at navigere i dokumentet eller regnearket.

Det var smart i en tid før computer-musen og Windows, men det er knap så relevant i dag, hvor skærmene er store og har tårnhøj opløsning samt navigationslinjer, der nemt kan betjenes med musen.

Seks taster kan stadig bruges

Men hvad de færreste måske ved, når de lader blikket vandre over pc'ens tastatur, er, at Scroll Lock og de andre eksotiske taster Home, End, PageUp, PageDown og Pause/Break stadig har funktioner i dag på vores moderne maskiner. Og faktisk er tasterne ganske nyttige – både i Windows, i kontorprogrammer og når du er på nettet.

På et fuldt tastatur
findes der over piletasterne en overset gruppe af taster, som rummer smarte, skjulte funktioner.

Spring hurtigt til starten af dokumentet

Home-knappen er overset på moderne pc'er, men den kan være guld værd i både Windows og dine programmer. Med Home kan du nemlig med ét tryk hoppe direkte til starten af en tekstlinje, et dokument eller en hjemmeside, og i Stifinder kan du nemmere navigere i mappernes filer. Det er især nyttigt, når du arbejder i lange tekster eller bladrer i tunge mapper på pc'en.

Han var stolt af det hele. Især det nye digitale styresystem, som han havde kæmpet med i flere måneder. "Nu kører det hele på computer," sagde han til alle, der gad høre på det. Det gjorde de færreste. Men det gjorde ikke noget. Det her var hans verden.

Det var en tirsdag, stille som de fleste. Ib havde netop opdateret firmwaren i sit hovedmodul – noget med bedre bremsekurver og realistisk fløjt. Han trykkede på start. Lokomotivet begyndte at rulle, akkurat som det skulle. Men så skete der noget mærkeligt.

Toget satte farten op. Først tænkte Ib, at han havde tastet forkert. Han tastede bremsekommandoen. Intet skete. Det lille sorte lokomotiv susede gennem stationen, videre gennem tunnellen, og ud igen med en hast, der ikke var skala-ægte.

"Hold da op," mumlede han og greb fjernbetjeningen. Men systemet reagerede ikke. Skærmen frøs. Pludselig blinkede alt. Et rødt diesellokomotiv vågnede af sig selv og kørte ud fra remise 2. Det gule godstog i østbanegården begyndte at rulle baglæns.

"Nej nej nej!" råbte Ib. Han løb efter godstoget, som om han kunne nå at stoppe det med hænderne. En tankvogn væltede. To containere fløj af sporet. Den lille kirke på bakken styrtede sammen i et inferno af lim

Holder du Shift nede, mens du trykker på Home, markerer du teksten fra markøren til starten af dokumentet i dit tekstbehandlingsprogram.

Browser

Når du besøger en hjemmeside og taster Home, ruller du til toppen af det, du er ved at læse. I tekstfelter går du til starten af teksten.

Windows

I Stifinder får et tryk på Home-tasten pc'en til at markere den første fil i mappen. I menuer springer du til det øverste menupunkt.

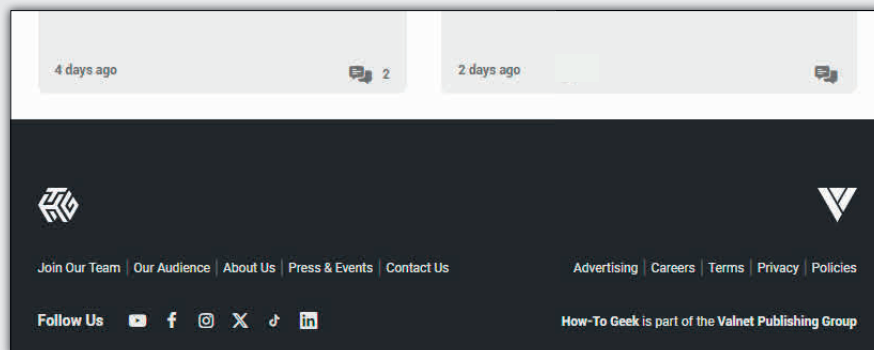

Kontorprogrammer

I Microsoft Word springer du til starten af en linje med Home-knappen, mens du i regneark hopper til kolonne A i den aktuelle række.

Gå til slutningen af sætningen

End-tasten er en enkel, men effektiv genvej på dit tastatur, og den kan faktisk ses som en tvillingefunktion til Home-tasten. Med End-tasten kan du hurtigt komme til bunden af en hjemmeside, slutningen af et dokument eller enden af en tekstlinje. I Word hopper End til linjens afslutning, og holder du Ctrl nede samtidig, får du adgang til dokumentets allersidste punkt.

På en hjemmeside fører et tryk på End-tasten dig direkte til bunden af siden. Det er en hurtig måde fx at finde sidens indholdsmenu på.

Browser

Trykker du på End, når du besøger en hjemmeside, ruller du til bunden af hjemmesiden. I tekstfelter går du til slutningen af teksten.

Windows

I Stifinder får et tryk på End-tasten pc'en til at markere den sidste fil i mappen. I menuer i Windows føres du til det sidste menupunkt.

Kontorprogrammer

I Word springer du til slutningen af linjen med End, mens du i regneark kan trykke End + pilestast for at gå til sidste celle i pilens retning.

Navigér i regnearket med piletasterne

Når tasten Scroll Lock er aktiveret, ændres piletasternes funktion: I stedet for at flytte markøren mellem celler i et regneark, bevæger du dig rundt i regnearket, mens den aktive celle bliver stående. Det er praktisk, når du vil se dig omkring i store ark uden at miste overblikket. På mange moderne tastaturer er Scroll Lock gemt væk og kræver ofte en kombination som Fn + Scroll Lock.

nr. af udstyr	bruger du udstyret?	er udstyret tændt/aktivt?	er udstyret helt slukket?	Anslået forbrug pr. time	Anslået forbrug pr. time i standby	pr. uge i stand
(g selv i listen herunder)	(vælg på liste)	(vælg på liste)	(udfyld selv)	(i watt)	(i watt)	(i kWh)
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
18						
19						
20						
21						
22						
23						
24						
25						

Når **Scroll Lock** er aktiveret i Excel, kan du rulle rundt i arket med piletasterne uden at flytte den aktive celle. Trykker du på F2, kan du redigere den valgte celle.

Scroll
Lock

Browser

I browsere som Edge, Firefox og Chrome har Scroll Lock-tasten ingen betydning. Visse browsertilføjelser kan dog give tasten funktioner.

Windows

Scroll Lock har ingen funktion i Windows. Oprindeligt blev tasten brugt til at låse musemarkøren, så piletasterne ikke rykkede den.

Kontorprogrammer

I regnearksprogrammer som Excel kan du med Scroll Lock bevæge dig rundt i arket med piletasterne uden at flytte markørens placering.

Hop en side op i dit dokument

Page Up-tasten er en enkel og effektiv måde at navigere hurtigt opad på skærmen. I stedet for at rulle med musen kan du trykke én gang og hoppe et skærbillede op – og det virker både på hjemmesider, i dokumenter og i dine regneark. I Excel og PowerPoint kan du endda bruge Page Up-tasten sammen med Ctrl for at skifte ark eller slides.

Røg, ruin og rullende tog

Den første ulykke skete få sekunder senere. Det grønne godstog, som bakkede uhemmet, ramte en overkørsel med bomme, der ikke var nede. To bomme knækkede, og et lille plastiktræ blev flået op. En bil med to miniatuurefigurer blev kastet af banen.

Ib gispede. Hans hænder rystede. Han forsøgte at få kontrol med den gamle fjernbetjening, men forbindelsen til systemet var død. Alt styredes nu af noget andet. Noget han ikke længere kunne styre.

Fleere tog var i bevægelse. Det sorte damplokomotiv kom nu ud af tunnelen med absurd fart – langt over den programmerede maksimumshastighed. Det svajede faretruende på sporet og nærmede sig station Fjordhøj.

"Nej nej nej, ikke perronen..." jamrede Ib.

Men toget stoppede ikke. Det ramte det yderste spor med sådan en kraft, at en af vognene løftede sig. En bænk væltede. En lille passager med blå frakke blev slynget baglæns og landede i modelbuskene. Ib kunne høre plastik knase.

Når du bruger Page Up-tasten i et tekstdokument springer både visning og markøren en side op. Det er praktisk i lange dokumenter.

Page
up

Browser

Tryk på Page Up-knappen i browsere som Edge, Firefox og Chrome for at springe en side op i indholdet på en hjemmeside.

Windows

Har du en mappe med mange filer, kan du bruge Page Up-tasten til at bevæge dig op gennem filerne. Det samme gælder menupunkter.

Kontorprogrammer

I regneark og dokumenter i fx Word og Excel flytter Page Up visningen en side op. I dokumenter rykker markøren også med op.

Ryk hurtigt en side ned i dokumentet

Page Down-tasten gør det modsatte af Page Up-tasten: Når du læser lange dokumenter, hjemmesider eller regneark, kan du med ét tryk hoppe et skærbillede uden at skulle rulle med musen. I Word og Excel følger markøren eller visningen med. Hvis du samtidig trykker på Ctrl-tasten, kan du i fx din browser skifte mellem fanerne i toppen af vinduet.

passagervogne holdt ved hovedstationen. Et grønt godstog med grus stod klar ved Østbanen. I remisen ulmede en dieselmotor, klar til at bakke et par tankvogne af sted.

Ib trykkede: Start driftssimulering.

Toget ved hovedstationen begyndte at rulle. Blidt, majestætisk. Det rullede ud fra spor 1, prustede som en tilfreds hvalros og accelererede op til de programmerede 42 km/t i skala. Alt spillede.

Page Down-tasten er et praktisk bekendtskab, når du arbejder i lange dokumenter. Så kan du lynhurtigt springe en hel side ned i teksten.

Page
down

Browser

Tryk på Page Down i browsere for at rykke en side ned i hjemmesidens indhold. Kombinerer du med Ctrl, kan du skifte mellem åbne faner.

Windows

Page Down-tasten kan bruges til at bevæge dig ned gennem en mappes filer i Stifinder. Det samme gælder menupunkter.

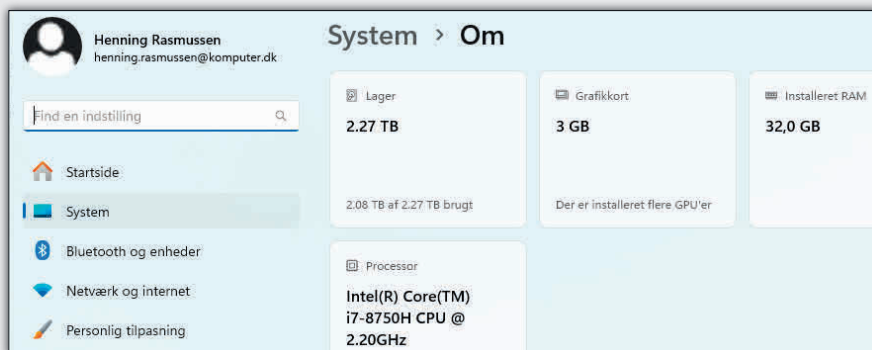

Kontorprogrammer

I regneark og dokumenter i fx Word og Excel flytter Page Down visningen en side ned. I dokumenter rykker markøren også med ned.

Nemmere genvej til systemoplysningerne

Pause/Break-tasten er et levn fra gamle dage, hvor man udførte computerens opgaver i DOS, men den kan dog stadig bruges i dag. I Excel kan tasten i visse tilfælde stoppe lange beregninger eller makroer midlertidigt, så du bevarer kontrollen. Hvis du ikke kan finde tasten på dit tastatur, skal du ikke undre dig, for pc-producenterne er begyndt at fjerne den helt.

I stedet for den besværlige vej gennem Windows' indstillinger kan du trykke på Windows-tasten + Pause/Break for at åbne oplysninger om pc'en.

Pause
/Break

Browser

Pause/Break har ikke nogen synlig funktion i din browser, men den kan dog bruges sammen med Chromes udviklerværktøjer.

Windows

Når du trykker på Windows-tasten sammen med Pause/Break, åbnes systemoplysninger på pc'en, så du kan se detaljer om systemet.

Kontorprogrammer

I Excel kan tasten Pause/Break bruges sammen med Ctrl til at sætte komplicerede formler og beregninger på pause, hvis du får behov for det.